№ 29. Poniedziałek 6. Lutego 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. – Inserrya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. – Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Na założenie regularnej szkoły parafialnej w *Zagóreczku*, obwodzie brzeżańskim, obowiązała się tamtejsza gmiea na utrzymanie nauczyciela, który ma także pełnić służbę dyaka, płacić rocznie 68 zł. 25 c. w. a., a należąca do szkoły gmina Dobrowlany rocznie 36 zł. 75 c. w. a. w gotówce, następnie zobowiązały się obydwie gminy utrzymywać budynek szkolny zawsze w dobrym stanie, postarać się o stosowne urządzenie izby szkolnej i na opał szkoły dostawiać rocznie 4 sągi drew.

Okazaną temi składkami pożyteczną dążność ku rozszerzeniu elementarnej nauki ludu podaje się niniejszem z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Wiedeń, 3. lutego. Dnia 1. lutego 1860 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany V. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 24. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 16. stycznia 1860, obejmujące wszystkie kraje koronne, względem przeznaczonych na kaucyę obligacyi skarbowych, i które za pomocą wylosowania mają być spłacone.

Nr. 25. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 25. stycznia 1860, obowiązujące wszystkie kraje koronne, względem zniesienia tymczasowego urzędu kontroli w Rothwasser.

Nr. 26. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 26. stycznia 1860, obowiązujące wszystkie kraje koronne — z wyjaśnieniem najw. patentu z 26. stycznia 1853 (D. u. p. nr. 18), względem opłaty należącej się od depozytów.

Nr. 27. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z 27go stycznia 1860, obowiązujące wszystkie kraje koronne — względem częściowego zniesienia zakazu wywozu koni.

Do zeszytu tego dołączony i przesłany będzie także i *spis treści* zawierającej się w zeszytach Dziennika ustaw państwa, które w styczniu 1860 wydano.

Sprawy krajowe.

(Zaraza bydła.)

Lwów, 5. lutego. Podług wykazów urzędowych z drugiej połowy zeszłego miesiąca wybuchła nanowo zaraza na bydło w tutejszym okręgu administracyjnym w 4 miejscach, mianowicie w Sokołowie w obwodzie Stryjskim, i w Kociubińcach, Zalesiu i Czarnokońcach wielkich w obwodzie Czortkowskim; a natomiast zgasła w 11 miejscach, jako to: w Rzęśnie polskiej, Janowie, Polance i Jamelnie w obwodzie lwowskim; w Bereznicy królewskiej w obwodzie stryjskim i w Korostowicach, Popławnikach, Horodyszczu królewskiem, Bukawinie, Mołotowie i Załanowie w obwodzie brzeżańskim.

Tym sposobem więc pozostało jeszcze 22 miejsc dotkniętych zarazą, z których 9 przypada na obwód czortkowski, 3 na tarnopolski, 3 na lwowski, 2 na samborski, a po 1 na stanisławowski, stryjski, brzeżański, złoczowski i przemyski, chociaż tylko w 5 z tych miejsc pozostało jeszcze 14 sztuk chorego bydła.

W wykazach teraz 22 miejscach z ogólnym stanem bydła w liczbie 9572 sztuk w 147 folwarkach dotknęła zaraza 790 sztuk, z których 101 wyzdrowiało, 644 odeszło, 31 ubito, a 14 pozostało jeszcze w wątpliwym stanie; zaś prócz podanych 31 sztuk zarażonych ubito jeszcze 106 sztuk z podejrzenia zarazy.

(Mianowanie. — Losowanie obligacyi.)

Jego c. k. Apostol. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 30. stycznia r. b. mianować najłaskawiej sekretarza Namiestnictwa galicyjskiego, *Kalixta Wachtel*, ministeryalnym sekretarzem w ministeryum spraw wewnętrznych.

— Na przedsięwziętem dnia 1. b. m. na mocy najwyższego patentu z 21. marca 1818 — 312tem (101 uzupełniającem) losowaniu dawniejszego długu państwa wyciągnięto seryę nr. 264.

Serya ta zawiera obligacye węgierskiej kamery nadwornej różnej stopy procentowej, a mianowicie:

Nr. 3178 z trzynastą częścią sumy kapitałowej, następnie numera 4111 aż włącznie do nr. 4402 z całemi swemi kwotami kapitałowemi, w ogółowej kwocie kapitałowej 1,028.640 zł. 12¼ c. i w kwocie procentowej według zniżonej stopy 24.290 zł. 54¾ c.

Objęte w tej seryi pojedyńcze numera obligacyi będą w osobnym spisie później ogłoszone.

Następnie na przedsięwziętem tego samego dnia 25tem, a więc ostatniem losowaniu pożyczki loteryjnej z roku 1834 w kwocie 25,000.000 zł. wyciągnięto ostatnie 150 seryi, do których przyłączone są także numera obligacyi.

Losowanie obligacyi zawartych w wyciągniętych seryach będzie przedsięwzięte dnia 1. maja 1860.

(Ustawa polowa.)

— *Gazeta wiedeńska* zawiera następujące rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z 30. stycznia 1860, obowiązujące wszystkie kraje koronne, z wyjątkiem weneckiego okręgu administracyjnego, królestwa Dalmacyi i Pogranicza wojskowego, względem ustanowienia przysięgłych polowych i co do postępowania w wypadkach szkody wyrządzonej na łąkach i polach.

Dla zapobieżenia szkodzie na polach, lub niesłusznemu wdzieraniu się do cudzej własności, i dla wykrycia tych wypadków, na jakie wystawiona jest własność polowa, tudzież dla ułatwienia dozoru w tej mierze i dla podania skutecznej ochrony gospodarstwu polowemu, przyzwala się w moc upoważnienia wydanego najwyższem postanowieniem z 28. stycznia 1860 na zaprowadzenie przysięgłych polowych, a dla uregulowania tego instytutu dla przysięgłych polowych i względem postępowania w wypadkach szkody polowej wydaje się następujące rozporządzenie:

§. 1. Pod własnością polową rozumieć należy wszystkie przedmioty, które z uprawą gospodarstwa wiejskiego lub polowego zostają w najobszerniejszem znaczeniu w stosunku bezpośrednim lub pośrednim, jak długo znajdują się w polu otwartem.

Do własności polowej policzyć przeto należy nietylko obszary gruntowe, jako to: niwy, łąki, ogrody, winnice, sądy i rozmaite plantacye, tłoczarnie, brogi, pasieki, budy polowe, płoty, opłotki, aleje, stawy i sadzawki na ryby, zakłady nawodnienia i do spuszczania wody, groble, machiny hydrauliczne i tym podobne przyrządy, drożyny i ścieżki w polu, studnie polowe itp., jak niemniej wszelkie nie zebranejeszcze z pola zboże i ziemiopłody, pozostawione na polu narzędzia rolnicze i sprzęty gospodarskie, bydło pociągowe i inne, nawóz itd.

§. 2. Przysięgłymi polowymi mogą być tylko tacy, którzy

a) postanowieni są od gminy do dozorowania własności polowej wszystkich lub szczególnych niw do gminy należących,

b) lub od posiadacza włości albo rozleglejszych obszarów gruntowych do dozorowania jego własności polowej.

W ostatnim jednak wypadku musi posiadłość gruntowa wynosić z porządku rzeczy przynajmniej 100 morgów niższo-austryackich do uprawy przeznaczonych; wyjątkowo może także i posiadaczom mniejszych nieco niż 100 morgowych posiadłości wydane być pozwolenie od zwierzchności politycznej powiatu, jeśli tylko ze stosunków osobistych i z innych okoliczności wnosić, i spodziewać się można odpowiedniego dopełnienia przepisów zawartych w tem rozporządzeniu.

§. 3. Wyłączoną ze związku gminy niegdyś dworską „większą" posiadłość gruntową, stanowiącą odrębny majątek ziemski, uważać należy w duchu tego rozporządzenia za równą każdej innej gminie, a przełożonemu tej posiadłości gruntowej przypadają wszystkie te prawa i obowiązki, jakie według tego rozporządzenia przysłużają i przypadają przełożonemu gminy.

W dalszym ciągu rozporządzenia niniejszego otrzymuje przełożony gminy i przełożony samoistnej posiadłości gruntowej wspólną nazwę „przełożeństwa gminy".

§. 4. Rotę przysięgi od polowego odbiera najniższa zwierzchność polityczna powiatu, a czynność ta nastąpić może tylko na żądanie służbodawcy, a odnośnie umawiającego się z polowym, który składać ma przysięgę.

Przysięga składana być ma według dołączonej roty.

§. 5. Każdemu zaprzysiężonemu polowemu wydać należy pisemne poświadczenie przysięgi złożonej, w którem oprócz nazwiska umawiającego się zawierać się ma także i dokładne opisanie objętości oddanych polowemu do dozoru obszarów gruntowych. Poświadczenie to służyć ma przysięgłym polowym za legitymacyę.

§. 6. Zwierzchności polityczne przypuszczać mogą do złożenia przysięgi na polowego tylko takich, którzy już 20 rok wieku skończyli, i są prowadzenia się nieposzlakowanego.

§. 7. Osoby skazane za jakąbądź zbrodnię, za przestępstwo lub przekroczenie popełnione gwałtownem targnięciem się na jaką osobę, tudzież za przestępstwo lub przekroczenie popełnione z chciwości lub przeciw moralności publicznej, lub uwolnione od zaskarzenia tylko z braku dowodów, jak niemniej i takie osoby, które za jakiebądź inne przestępstwo karane były przynajmniej sześciomiesięcznym aresztem, nie mogą przypuszczone być do złożenia przysięgi na polowego.

§. 8. Przypuszczenie do złożenia przysięgi odmówione być może z powodu słabości umysłu lub z braku należytej pamięci, dla skłonności do pijaństwa, do gry, do zwady, bójki i excesów, dla podejrzenia o przekupstwo lub przemytnictwo, a w ogólności z powodu takich fizycznych lub moralnych ułomności, które według uznania zwierzchności ujmują zdolności, lub nawet robią człowieka całkiem niezdolnym do pełnienia służby strażnika polowego z właściwością osoby, należącej do publicznych powierników służbowych i straży cywilnej.

§. 9. Służbowi, którzy złożyli przysięgę na polowych, uważani być mają w wykonywaniu tej służby za straż publiczną, i przysłużają im w tej mierze wszystkie słuszne te prawa, jakie przyznano osobom zwierzchniczym i strażom cywilnym.

Zeznania złożone przez przysięgłych polowych lub strazników co do wypadków zachodzących i szczegółów z odwołaniem się do złożonej już przez nich przysięgi, które odnoszą się do wykonywania ich służby, i jakie przy jej dopełnieniu przyszły do ich świadomości i wiedzy, stanowią prawny dowód stosownie do §. 426 lit. c. porządku processów karnych z 29. lipca 1853.

§. 10. Dla rozpoznania służbowych, którzy złożyli przysięgę na polowych, i by ich poważano jako straż publiczną, mają podczas pełnienia służby swojej nosić opaskę na ramieniu z małą tarczą blaszaną, której konstrukcyę podać należy do publicznej wiadomości powiatu.

Tych służbowych przysięgłych upoważnia się także podczas służby do noszenia krótkich szabli, lecz użytek z nich zrobiony być może tylko w wypadkach koniecznej obrony swojej.

§. 11. Służbowi, którzy złożyli przysięgę na polowych, utracają według postanowień prawa w razie zachodzących powodów wykluczenia wyrażonych w §. 7. wszelkie przez złożenie przysięgi nabyte prawa osoby zwierzchniczej i straży cywilnej.

Zresztą może w miarę postanowień §. 8. dla zachodzących fizycznych lub moralnych ułomności wyrzeczona być tych praw utrata. (C. d. n.)

Hiszpania.

(Depesze naczelnego wodza.)

— Datowana z Algesiras z dnia 21. stycznia depesza naczelnego wodza sił morskich donosi między innemi:

„Fregata „Princesa“ stanęła na miejscu swego przeznaczenia. Wylądowanie wojska, żywności, koni, mułów, wozów postępuje z wielkim pospiechem. Oddzielę do tego kilka paropływów a jenerałowi naczelnemu zaproponowałem, by z moździerzy i dział okrętów transportowych, jeśli już nie będą potrzebne do służby, wznieść baterye przy oblężeniu Tetuanu. Przy bateryi tej pełniłaby służbę piechota morska. Roboty postępują nieprzerwanie. Armia zajmuje ciągle swą dawną pozycyę i owarowuje budynek celny. Jenerał Paria przybył do armii.“

Dnia 22. stycznia telegrafował naczelny wódz trzeciej armii: „Dziś o godzinie 9. zrana opuściłem obóz przy budynku celnym pod Tetuanem. Potąd nie zaszło nic nowego. Stan zdrowia armii polepszył się znacznie. Wojsko jest pełne zapału. Naczelny wódz sił morskich stoi ciągle jeszcze z eskadrą swą w porcie. Pogoda sprzyja dzisiaj.“

Z Madrytu telegrafują pod d. 26. stycznia:

„Z widowni boju donoszą, że roboty około reduty przy Aduanua skończyły się już 25. stycznia. Dwie inne reduty zaczęto już budować. Wielkie zapasy żywności i amunicyi wyładowują obecnie z okrętów Porta rzeki Tetuan i samego miasta Tetuanu ogłoszone są wolnemi. Z Ceuty do Tetuanu ma pójść kolej żelazna.“

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Doniesienie z Indyi. — Gorszące zaburzenia w anglikańskim kościele. — Doniesienia z Przylądku. — Wypadki dzienne. — Parlament w Melburne. — Posiedzenie z dnia 30. stycznia.)

Londyn, 31go stycznia. Do Windsoru przybył dnia 28go stycznia w wieczór książę Oranii z holenderskim posłem i swoją świtą. Oprócz nich byli w niedzielę gośćmi u dworu lord Palmerston i lord John Russel, książę Beaufort z małżonką, księżna Southerland, lord Stanley, wicehrabia Bury i inni. Na powitanie księcia Oranii przybędzie książę Walii z Oxfordu do Windsoru, a że i Królowa Holandyi zamyśla w pierwszej połowie przyszłego miesiąca zjechać do Anglii, więc naturalna, że niektórzy upatrują w tem potwierdzenie dawnej pogłoski, że nastąpi zaślubienie holenderskiego następcy tronu z księżniczką Alice, drugą córką Królowy.

— Dnia 26. stycznia była u lorda Johna Russel dyplomatyczna uczta, na której prócz posłów Prus, Portugalii i Ameryki, znajdowali się także hrabia Minto, pan Evelin Aschley i inni. — Zarzucono plan przenieść arsenał z Wolwichu do Wedon i zrobić z niego trudny do zdobycia centralny magazyn zasobów wojskowych, bo z sprawozdania komisyi rozpoznawczej okazało się, że miejsce to nie ma żadnych naturalnych punktów fortyfikacyi. — Maszynerya do odlewania dział Armstronga w Wolwichu jest teraz tak wydoskonalona, że już nie 20, lecz 25 dział dostarcza co tygodnia. Odlewano dotychczas tylko dwunastofuntowe, odtąd będą odlewać dwudziestopięciofuntowe działa.

— Odjazd lorda Clyde z Indyów został znowu odwleczony, gdyż z powodu chińskiej wyprawy ma czuwać nad dyzlokacyą wojsk na różnych stacyach indyjskich. Trudno, azeby Kalkutę opuścił przed końcem marca i dla tego ledwo na początku maja przybędzie do Anglii. — Handlowy traktat z Francyą obudza w Irlandyi wielką nadzieję, otwierając widoki, że iryjskie wyroby płócien zdobędą dla siebie wielką targowicę we Francyi. — W parafii City, w St. Georges in the East, srozy się już od kilku miesięcy religijna wojna z pastorami, że w swym kościele pozaprowadzali różne ceremonie, które się sprzeciwiają purytańskiej prostocie anglikańskiego nabożeństwa. Pastorowie uważani za puzeitów, wystawieni są co niedziela na różne obelgi i szyderstwa. Wczoraj przyszło nawet do jawnych kroków nieprzyjacielskich. Około 3000 ludzi, między tymi 1000 młodych chłopców z pospólstwa, zajęli wszystkie miejsca. Nie dali przyjść kaznodziei do słowa, szydercze okrzyki przerywały nabożeństwo wieczorne, a po skończonem nabożeństwie zaczęto bombardować podnóżkami i książkami do modlenia ołtarz i kandelabry, co ich gorszyły. Powstała wielka wrzawa, i obawiano się, ażeby pospólstwo nie podpaliło kościoła; musiał aż z policyą wystąpić sierzant, i dopiero burzyciele spokojności rozeszli się do domu. — Z Przylądka nadeszła poczta z 22. z. m. Sir G. Grey spodziewany był z końcem b. m. Od 31. maja b. r. ustanie żołd legii niemieckiej. Od maja 1855 zawinęło do zatoki Tafel 2511, a do zatoki Alboa 2342 wychodźców. W Paarl pojawiła się zaraza na winogrona. Podróżujący po Afryce południowej Anderson, odkrył rzekę, która ma 750 stóp szerokości i płynie na wschód.

— *Times* występuje z wszelką stanowczością przeciw dziennikom francuskim, które popierają wcielenie Sabaudyi i Nizzy do Francyi, a mniema, że Anglia musiałaby najdobitniej potępić podobne zmiany posiadania. Na końcu przypomina artykuł XIII. wiedeńskiego traktatu, który pod opiekę wielkich mocarstw stawi neutralność prowincyi Challais i Faucigny, tudzież całego sabaudzkiego kraju od Ugine i uznaje je wyłącznie własnością Jego Mości Króla Sardynii.

— Nadzwyczajny parlament w Melbourne zebrał się dnia 29. listopada. Zgromadzenie przyjęło bil, który ustala dzienne płace dla deputowanych. — W świecie kupieckim panuje wielki popłoch. W Sydney zgromadził się parlament tego samego dnia. W budżecie finansowym obcięło zgromadzenie wydatki, a między innemi ma obradować nad wnioskiem, by udzielić rządowi wsparcia na telegraf europejski.

— Na wczorajszem posiedzeniu *Izby wyższej* wniósł lord kanclerz kilka bilów względem uproszczenia ustaw kryminalnych i zlania ustaw iryjskich z angielskiemi. Te bile odczytano zaraz po raz pierwszy. — Biskup londyński żalił się, że władze niewystąpiły dość silnie, by zapobiedz skandalicznym scenom, jakie zaszły niedawno w kościele Śgo Jerzego. Hrabia Granville odpowiedział, że sir Ryszard Mayne (pierwszy komisarz policyi) poczynił rozporządzenia, by przeszkodzić ponowieniu takich wypadków.

W *Izbie niższej* zapowiedział pan Maquire na piątek interpelacyę względem angielskiego konzula w Tangierze, pana Drummond Hay, który jak się pokazuje z listów korespondenta dziennika *Times* z marokańskiego teatru wojny, miał naruszyć obowiązek ścisłej neutralności w obec obudwu stron walczących. Pan Stansfield zapowiedział na dziś wieczór interpelacyę, czy prawda to, że z końcem miesiąca grudnia r. z. zaproponowało dwóch członków izby piemonckiej, Brofferio i Sineo, utworzenie Towarzystwa „La Nazione Armata“ dla uzbrojenia ludu sardyńskiego; że Garybaldi za przyzwoleniem króla przyjął prezydenturę tego towarzystwa; że o tym samym czasie uchwalony był dekret królewski, mianujący Garybaldego naczelnym inspektorem gwardyi narodowej królestwa, i tylko potrzebował jeszcze podpisu królewskiego, a nakoniec, czy śród tych stosunków Sir James Hudson, poseł Jej król. Mości w Turynie protestował na rozkaz z Londynu i w porozumieniu z posłem francuskim przeciw tym rozporządzeniom u Króla, i czy oświadczył imieniem swego rządu, że Anglia odmówi Królowi swoich dobrych usług, jeśli każe wykonać te rozporządzenia? (Odpowiedź na tę interpelacyę podaje już telegram). Pan Disraeli wniósł zapytanie względem pogłoski o przyszłem połączeniu Sabaudyi i hrabstwa Nissy z Francyą. Minister Granville oświadczył w izbie wyższej, że rząd Jej Mości Królowy objawił rządowi francuskiemu swój sąd o kwestyi anexacyi. Mowca chciałby przeto wiedzieć, czy oświadczenie to będzie się znajdować pomiędzy dokumentami włoskiemi, które przyrzeczono przedłożyć parlamentowi, a w przeciwnym razie, czy szanowny lord miałby co przeciw przedłożeniu tego dokumentu? Lord John Russell odpowiedział: Oświadczenie, o którem napomknął lord Granville w izbie wyższej, przesłane było zeszłego lipca, a wywołały je doniesienia, jakie otrzymał poseł angielski w Paryżu od naszego posła w Szwajcaryi. Co do przedłożenia zaś tych papierów wypada mi namyślić się jeszcze, czy ogłoszenie ich byłoby stosowne. W końcu oznajmił kanclerz skarbu, że zamyśla w przyszły poniedziałek przedłożyć

osnowę traktatu handlowego z Francyą, a Sir J. C. Lewis wniósł bil względem lepszego uregulowania korporacyi City londyńskiej.

Francya.

(Raport względem zawieszenia Univers. — Pogłoski o zmianach w ministeryum. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 31. stycznia. Znany już z depeszy telegraficznej raport ministra spraw wewnętrznych względem zawieszenia dziennika *Univers* jest dosłownie następujący:

„Sire! Dziennik *Univers* stał się w prasie peryodycznej organem partyi religijnej, której uroszczenia sprzeciwiają się coraz bardziej ustawom państwa; jej nieustanne usiłowania zmierzają do tego, by opanować duchowieństwo francuskie, obałamucać sumienie, podburzać kraj i podkopywać zasady, na których ugruntowane są stosunki kościoła i społeczności obywatelskiej. Ta otwarta wojna prowadzona przeciw najdawniejszym naszym tradycyom narodowym, jest niebezpieczną dla samej religii i kompromituje ją, gdyż miesza ją z namiętnościami niegodnemi jej, i łączy z doktrynami przeciwnemi obowiązkom patryotyzmu, które kler francuski umiał zawsze pogodzić z swoją pełną czci uległością dla stolicy apostolskiej w sprawach duchownych. Prasa religijna zapoznała misyę umiarkowania i spokoju, jaką spełniać powinna. Mianowicie dziennik *Univers* niepomny na utrzymane upomnienia, posuwą się codziennie do ostatecznych granic gwałtowności; jemu przypisać potrzeba tę namiętną polemikę, jaką wywoływał zaczepkami swemi, a której skandaliczność była powodem głębokiego smutku tak dla duchowieństwa jak i dla każdego prawego obywatela. Prawdziwy interes kościoła równie jak i spokoju publicznego nakazuje koniecznie położyć koniec tym nadużyciom. Rząd oparty na woli narodu nie lęka się dyskusyi, ale musi bronić skutecznie porządku publicznego, samodzielności państwa jako też znaczenia i powagi religii przeciw tym, którzyby je zachwiać lub skompromitować chcieli. W tym zamiarze proponuję Waszej ces. Mości, zastosować do dziennika *Univers* artykuł 32 dekretu z 17. lutego 1852 i nakazać zawieszenie tego pisma. Doktryny i uroszczenia, jakie dziennik ten silił się rozbudzić pomiędzy nami, nie są wcale nowe; dawna monarchia francuska zbijała je zawsze stanowczo, a w tej walce wspierali ją częstokroć potężnie biskupi wielkiego imienia. Waszej ces. Mości będzie zależeć niemniej niż poprzednikom Jego na tem, by zapewnić poszanowanie tym zasadom, uświęconym naszemi tradycyami narodowemi."

— *Monitor* prostuje się sam: W sobotę niebyło posiedzenia tajnej rady, lecz tylko rada ministeryalna.

— *Patrie* oświadcza, że wszelkie pogłoski o odwołaniu księcia Montebello z Petersburga są bezzasadne.

— Utrzymują się ciągle pogłoski, że minister budowli publicznych Rouher ma wystąpić z gabinetu a miejsce jego zajmie p. de Francqueville. P. Rouher będzie mianowany nadzwyczajnym posłem do Petersburga w miejsce księcia Montebello, który ma być stanowczo odwołany. Radca stanu Francqueville znajdował się już raz w ministeryum budowli publicznych, był dyrektorem mostów i dróg, po r. 1848 zajmował katedrę politycznej ekonomii i statystyki robót publicznych, a obecnie jest członkiem rady w sprawach kolei żelaznych. Jak twierdzą posiada p. de Francqueville wszelkie własności, by wszechstronnie przeprowadzić nowy system reformy handlowej.

— Radzie stanu przedłożono już wiele projektów, odnoszących się do reform, jakie zapowiada list cesarski.

— *Biuletyn ustaw* ogłasza dekret, który ministrowi marynarki przyznaje nadzwyczajny kredyt 117.300 fr., by w porcie Brestu utworzyć pływający zakład poprawczy.

— Pan Francqueville, radca stanu, jedzie w osobnej misyi do Londynu. Przybył tu z powrotem pułkownik Cornely, który był wyprawiony do Anglii w sprawach wojskowych. Jest on pierwszym adjutantem marszałka Canrobert. — Urlop księcia Montebello do Paryża doznał zwłoki. Pozostanie według otrzymanych instrukcyi, tymczasem na swem stanowisku w Petersburgu.

Ostatni buletyn praw zawiera dekreta, które potwierdzają założenie ośmiu nowych klasztorów panieńskich, drugi dekret podwyższa subwencyę dla sióstr św. Wincentego de Paula na 25.000 fr., którą w roku 1848 zmniejszono na 20.000 fr.

Włochy.

(Ogłoszenie zawartych traktatów w Zuryku. — Mianowanie ministra wojny. — Protestacya ludu sabaudzkiego. — Poseł sardyński w Neapolu zawierzytelniony.)

Sardyńska gazeta urzędowa ogłasza następujący dekret królewski:

„Wiktor Emanuel II. itd. itd.

Na wniosek Naszego ministra sekretarza stanu dla spraw zagranicznych i po wysłuchaniu Naszej rady ministrów rozporządziliśmy i rozporządzamy niniejszem, co następuje:

Art. 1. Rząd królewski upoważniony jest wprowadzić w zupełne i całkowite wykonanie traktat zawarty między Sardynią a Francyą, tudzież traktat między Sardynią, Austryą i Francyą, jakie były na d. 10. listopada w Zuryku podpisane a po otrzymanej ratyfikacyi d. 21. tego miesiąca wymieniane.

Art. 2. Dekret niniejszy będzie parlamentowi przedłożony i przejdzie w ustawę.

Nakazujemy, aby dekret niniejszy zaopatrzony pieczęcią państwa wcielony był do zbioru aktów rządowych i żeby każdy, do kogo się odnosi, przestrzegał go sam i innym kazał przestrzegać.

Dan w Turynie d. 1. grudnia 1859.

Wiktor Emanuel. Dabormida."

— Buoncompagni ma odjechać do Florencyi. Za jego radą Fanti, wstępując do ministeryum wojny w Turynie, zatrzyma dowództwo ligi Włoch środkowych, także jako sardyński minister wojny. Mianowanie Massima d'Azeglio gubernatorem Medyolanu jest pewne. Azeglio jest zięciem Manzoniego i bardzo lubiony w Medyolanie. Objęcie tego urzędu jest także dowodem, że między p. Azeglio i Cavourem panuje znowu największa zgoda.

— *Le statut de Savoie* pismo wychodzące w Chambery, powstaje surówo przeciw tym co chcą przyłączenia Sabaudyi do Francyi, i zaprasza proklamacya z komitetu patryotów wydaną, by się lud zgromadził 29. stycznia na polu marsowem i coś stanowczego przedsięwziął w tej mierze. — Na głos wezwania zgromadzenie było wielkie; wybrali z pomiędzy siebie 24 obywateli w deputacyi do gubernatora z oświadczeniem, że Sabaudya zostaje Królowi i dynastyi jego zawsze wierną a prosi co to mają znaczyć owe pogłoski odstąpienia Sabaudyi. Gubernator dziękując deputacyi za tak jawną protestacyę, oświadczył że nigdy nie było w myśli rządu odstępować Sabaudyi. Na co lud odszedł z okrzykami radości.

— *G. del Regno delle due Sicile* donosi, że margrabia Pes di Villamarina w charakterze nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra Króla Sardynii doręczył 23. stycznia Jego Mości Królowi Neapolitańskiemu na osobnej audyencyi swe listy wierzytelne. Doręczając z chlubą to wyraził, ile ceni zaszczytną misyę, być organem między obydwoma dworami.

Niemce.

(Obrady na posiedzeniu sejmu związkowego.)

Frankfurt, 28. stycznia. Na posiedzeniu sejmu związkowego z 26. b. m. przedłożono oświadczenie Prus i księstwa Lippe, że umową z 17. maja 1850 ustępuje książę z Lippe wszystkie swe prawa udzielności, jakie mu tytułem współdzielności przysłużały co do miasta Lippstadt — J. M. Królowi pruskiemu, który tym sposobem obejmuje wszelkie prawa zwierzchnictwa udzielnego nad tem miastem. Oświadczenie rzeczone złożono z tą propozycyą, że począwszy z dniem 1. stycznia r. b. przechodzi na Prusy połowa ludności miasta Lippstadt w liczbie 1330 dusz, i że równocześnie odpada od metrykalnej księgi związku, do której ludność tę wciągnięto. Na propozycyę prezydyum polecono też dyrekcyi kancelaryi związkowej poczynić potrzebne zmiany w księdze metrykalnej, i równocześnie zawiadomić o tem administracyę kas związkowych i komisyi wojskowej.

Następnie przedsięwzięto głosowanie w sprawie projektu przedłożonego na posiedzeniu z dnia 12. b. m. przez wydział w sprawach wojskowych, a mianowicie tej treści: Upraszać król. rząd pruski, by wspólnie z hanowerskim i z innemi interesowanemi w tej mierze rządami państw nadbrzeżnych rozpoczęto uprzednie rozpoznania techniczne względem owarowania i obrony niemieckich wybrzeży morza północnego i baltyckiego, i by rezultat rozpoznania tego przedłożono najprzód zgromadzeniu związkowemu. Propozycyę tę przyjęto też po oświadczeniu posła pruskiego, że poczyniono już kroki względem porozumienia się z najbardziej interesowanemi państwami nadbrzeżnemi względem zaprowadzenia odpowiedniego systemu obrony wybrzeży, tudzież że mianowano już komisyę dla rozpoznania kwestyi technicznych, i że oprócz tego przedłożone będą zgromadzeniu związkowemu i inne według potrzeby propozycye. Jakoż i prezydyum oświadczyło w końcu, że propozycya wydziału zgadza się z temi życzeniami.

Zresztą naradzano się nad sprawami bieżącemi.

Rosya.

(Ulgi w dymisyi urzędników. — Doniesienia z Chin. — Temperatura powietrza.)

Petersburg, 22. stycznia. *Gazeta senacka* ogłasza następujący ukaz z 28. listopada z. r.: „Urzędnicy, którzy służą w odległych okolicach państwa, jeżeli względem swej słabości dostateczne przedłożą dowody, mogą być dymisyonowani przed upływem terminu wyznaczonego na służbę, jednak pod tym warunkiem, ażeby w ich atestatach albo listach służbowych wyrażono tę część zaliczki, jaką mają ją zwrócić skarbowi publicznemu za czas niewysłużony, ażeby ją w razie powtórnego wstąpienia w służbę tych urzędników z ich płacy potrącić można."

— Najnowsze sprawozdanie rosyjsko-chińskiej ambasady, nadesłane z Pekinu do Kiachty i ogłoszone w *Pszczole północnej*, użala się mocno na zuchwałość, jaką Chinowie przybrali po zwycięstwie nad Pejho. Chinowie nie pojmują co jest Rosya ich spokojny ale potężny sąsiad. Sprawozdanie rozszerza się następnie nad niepewną sytuacyą chińskiego państwa, gdyż rokoszanie zbliżają się do bram Pekinu, a od morza zagraża angielska i francuska flota niebezpieczną inwazyą. „Cóż się stanie z Chinami" — pyta sprawozdawca — „gdy Anglicy albo rokoszanie zajmą stolicę państwa chińskiego? Wtedy dwór będzie musiał schronić się do Mandżuryi, dawnej swej ojczyzny." Na wiosnę oczekują wielkich zmian w Chinach.

— Gdy w Moskwie był mróz na 24 stopni, w tym samym czasie nie było w Petersburgu żadnego mrozu i do niedawna panowało bardzo umiarkowane powietrze; nagle zmieniła się w Petersburgu od kilku dni temperatura, i z 13.4 stopni podniosła się wczoraj na 16, a dzisiaj już na 19.3 stopni mrozu. Po pogodnem niebie i panującym północno-wschodnim wietrze można wnosić, że mróz długi czas potrwa.

Turcya.

(Pomiary katastralne. — Telegrafy. — Sefer Basza. — Policya wojskowa.)

Konstantynopol, 22. stycznia. Po kilku latach ciągłych prac ukończyły się pomiary katastralne w prowincyi Brussie, a zatrudnieni przytem oficerowie i urzędnicy mają być wysłani do innych dystryktów. W Janinie rozpoczęły się już podobne pomiary a dla Adryonopola przeznaczono już komisyę, która niebawem odjedzie w te strony.

— Linia telegraficzna do Europy przerwała się znowu. Na szczęście uszkodził się tylko drut na krótkiej przestrzeni między Stambułem a Radosta, więc na prędce pokąd nie przewróci się stała komunikacya urządził rząd pospieszne jazdy pocztowe. Porta usiłuje od dawna z wielką gorliwością aby sieć telegrafów rozciągnąć na całą Turcyę, życzeć by tylko wypadało aby większą uwagę zwracała na kwalifikacye urzędników a tym sposobem uniknęłaby częstych przerw w komunikacyi.

— *Journal de Constantinople* donosi o śmierci jednego z najznamienitszych przewodźców czerkieskich, Sefer Baszy. Dawniej był internowany w Adryanopolu i dopiero podczas ostatniej wojny wschodniej odzyskał wolność, aby ziomków swych podburzyć do wojny przeciw Rosyi. Przy tej też sposobności otrzymał godność tureckiego Baszy. Turcya straciła w nim wiernego i wpływnego stronnika, który w razie wojny z Rosyą mógł ważne wyświadczać jeszcze przysługi.

— W ministeryum wojny układają wielkie zmiany w armii. Mianowicie chodzi o utworzenie policyi wojskowej, która ma zastąpić teraźniejszą policyę cywilną. Policya ta składałaby się z korpusu 60.000 ludzi.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 1. lutego. *Pays* donosi, że z Sabaudyi przyjechało kilka deputacyi do Paryża.

Londyn, 1. lutego. Na wczorajszem posiedzeniu *izby niższej* odpowiedział lord *John Russell* na zapytanie: że pan Hudson nieotrzymał od rządu żadnej instrukcyi na to, by korespodować z Garybaldim względem towarzystwa „Associazione armata," lecz tylko w sposób prywatny objawił zdanie swoje Garybaldemu. Garybaldi miał się oświadczyć przeciw utworzeniu tego towarzystwa. Poseł francuski niemieszał się wcale w te sprawę.

Berna, 2. lutego. Rada federacyjna mianowała pana Tourte z Genewy nadzwyczajnym posłem do Turynu.

Turyn, 1. lutego. Proklamacya syndyka wzywa z polecenia rządu robotników, ażeby przyczyniali się do przyspieszenia robót nadzwyczajnych w warsztatach i kuźniach arsenału. — Pogłoska o podróży Cavoura do Paryża i Londynu jest fałszywa.

Berlin, 1. lutego. *Indep. belge* z 31. stycznia, zawiera telegram z Londynu 30. stycznia z doniesieniem, że rząd angielski miał zażądać od Francyi odwołania wojsk swoich z Lombardyi.

Madryt, 2. lutego. Znaczne siły zbrojne uderzyły wczoraj na prawe skrzydło obozu hiszpańskiego, ale zostały odparte. Hiszpanie przypuścili potem szturm, sprawili nieład w szeregach Marokanów i zajęli ich pozycye trzymając się na nich aż do końca walki. Marokanie, którymi dowodzili bracia cesarscy, mieli utracić 2000, a Hiszpanie tylko 200 ludzi.

Wiadomości handlowe.

Stryj, 23. stycznia. W pierwszej połowie bieżącego miesiąca sprzedawauo na targach w obwodzie naszym w przecięciu mec pszenicy po 2 zł. 75 c.; żyta 1 zł. 85 c.; jęczmienia 1 zł. 39 c.; owsa 91 c.; hreczki 1 zł. 71 c.; ziemniaków 69 c.; kukurudzy 1 zł. 97 c. Cetnar siana po 1 zł. 5 c. Za sąg drzewa twardego płacono 5 zł. 85 c., miękkiego 4 zł. 63 c. Funt mięsa wołowego kosztował 8 c. i mas okowity $54^{1}/_{2}$ c. Wełny i nasienia konicza nie było w handlu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. lutego.

Hotel Langa: PP. Schönecker August, c. k. major, z Gródka. — Ochocki Józef, z Dobropola.

Hotel krakowski: Hompel-Waffenthal Ludwik, c. k. major, z Przemyśla — Winnicki Ludwik, z Wierzbicy.

Dnia 5. lutego.

Hotel europejski: PP. Hoppen Maryan, z Kozłowa. — Korostyński Mar., z Biliny.

Hotel Langa: Nanowski Józef, z Koniuszek. — Bartha Henryk, c. k. kapitan, z Przemyśla. — Janicki Zygm., c. k. porucznik, z Rosyi.

Zajazd podolski $509^{3}/_{4}$: Koszowski Sew., z Krowicy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4. lutego.

PP. Oross Juliusz, c. k. major, br. Stenz, c. k. major, i Brandengeyer Karol, c. k. podporucznik, do Żółkwi. — Gontard Henryk, c. k. major, i Pillersdorf Edw, c. k. podpor., do Gródka. — Bogusz Adam, do Zawałówki. — Sołdraczyński Ignatz, do Jabłonki.

Dnia 5. lutego

PP. Hr. Lanckoroński Teod., do Poddubiec. — Bar. ni Jan, do Słowity.— Malczewscy Juliusz i Włodz., do Skwarzawy. — Hr. Komarnicki Roman, do Złoczowa. Grochowski Edm., do Strzałkowiec. — Słonecki Bronisław, do Podhajczyk. — Prawecki Eust., do Raju — Gottleb Antoni, do Liwczy. — Wasilko Bazyli, do Słobódki. — Gorzeński Michał, do Brodów. — Br. Błażowski Chr., do Nowosiółki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 3. lutego.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	325.54	— 4.1°	90.5	wschodni	sł.	mgła
2. god. po poł.	326.21	+ 0.5°	77.9	„	„	pochmurno
10. god. wiecz.	327.02	— 1.8°	89.4	„	„	„

T E A T R.

Dziś komedya niem.: **„Eulenspiegel."**

Kurs lwowski.

Dnia 4. lutego.		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	19	6	28
Dukat cesarski	„ „	6	24	6	32
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	73	10	97
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	5	2	11
Talar pruski	„ „	1	99	2	4
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	85	22	85	92
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	70	58	71	58
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	77	13	78	—

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 4 lutego

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 78.20. Metaliki po 5% za 100 zł. 69.40; po $4^{1}/_{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye. Banku narodowego sztuka 845 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 192.70; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. 192.—.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 114.50. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 133.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.32, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

KRONIKA.

(Dwudziesta lista składek z wykupna kart od powinszowania Nowego roku.)

Złożyli PP.: Lelowski 1zł., Honczik 1zł, C. M. 2zł, Bielański 1zł., N. N. 1zł., Otto 1zł., pani Alzner 2zł., pani Gajo 1zł., Zotta 10c., Rużycki 20c., Semann 20c, pani Zafigurska 30c., N. N. 50c., Kalinowski 20c., Breit 20c., Heinisch 30c., pani Grabowiecka 10c., Kwiatkiewicz 20c, N. N. 50c., Madejski 50c., Reitzes 20c., Max 20c., pani Sabina Udrycka 2zł., pani Niedzielska 40c., pani Kozłowska 20c., J. L. Kolischer 1zł., Rosenthal 30c., Gruder 20c., Sprenger 25c., Zion 15c., Schull 30c., Goldstern 50c., dr. Weinreb 3zł. 50c., pani Złobicka 50c, Henryk Schmidt 50c., Papara 1zł., Swieprawski 50c., Dendor 50c, pani Karolina Klein 49c., dr. Komarnicki 2zł., dr. Wereszczyński 1zł., Antoni Kirschner 2zł., Ambroży Janowski 1zł., Blaschiner 1zł., Józef Pfeiffer 2zł, dr. Hieronim Wyslobocki 1zł., Karol Rogojski 1zł., Maciej Ciołkosz 1zł., Wenzel 15c., Geistlener 1zł., Allder 1zł., J. M. Kulczycki 1zł., Goldstern 50c., Lind 10c., Knopf 10c., Hitznik 10c., pani Marya Keller 1zł, J. Schmidt 1zł., L. Dobrzański, c. k. kapitan 1zł., N. N. 35c., Ludwik B. 60c., Lager 20c., spadkobiercy Bera 20c., z ze składki urządzonej przez landwójta 2giej części 23zł 60c., — suma 69zł. 35c., do tego z ostatniej listy 1374zł. $6^{1}/_{2}$c.; razem 1443zł. $41^{1}/_{2}$c. w. a.

(Wiadomości lokalne.) W drugiej połowie miesiąca stycznia r. b. skazano na karę cielesną parobka od koni, Olexę L. za przekroczenie przepisów przy powożeniu.

Dnia 17. między 11. i 12. godziną powstał pożar w piwnicy rzeźnika Franciszka O. pod nr. $66^{2}/_{4}$ z winy parobka Semka S., który nieostrożnie zbliżył się ze świecą zapaloną do tłuszczu. Pożar ten wkrótce jednak przytłumiono.

Na gościńcu wiodącym ze Zboisk do Lwowa znaleziono 25go pod mostem zwłoki dziecięcia płci żeńskiej, mającego do pięciu miesięcy. Sprawczyni tej zbrodni potąd jeszcze nie wykryto.

W piekarni piekarza Mojżesza M. pod nr. $711^{2}/_{4}$ zapaliło się w kominie 25go z. m. o godzinie 7. wieczorem z powodu zbytniego palenia w czeluści piekarskiej. Ogień ten przytłumiono wcześnie, i żadnej ztąd szkody nie było.

Szwaczka Wilhelmina H., która zostawała w kuracyi w szpitalu powszechnym, zbliżyła się do okna dnia 24 stycznia podczas chwilowego oddalenia się w posługach służbowych dozorczyni szpitalnej, roztworzyła je raptownie, i rzuciła się z pierwszego piętra na dziedziniec, i wkrótce skonała.

(Nowe jezioro.) Z Thonon'u, w kantonie genewskim, donoszą z 20go stycznia, że zeszłej niedzieli zapadł się na gruntach sąsiednich nagle obszar ziemi porosły w drzewa kasztanowe około południa, a na jego miejscu wystąpiło niewielkie jezioro, na którego powierzchni pływały polana drzewa gatunku nieznanego. Jezioro jest tak głębokie, że niewidać nawet i wierzchołków zapadłych kasztanów. Równocześnie utworzył się i odpływ jeziora, a obawiają się jeszcze, by to nowe jezioro nie przybrało większych rozmiarów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*